

คู่มือปฏิบัติงาน

สรุปสาระสำคัญการประชุมสภาท้องถิ่น

อ้างอิงตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๕๗

แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

งานนิติการ ฝ่ายวิชาการและแผนงาน

สำนักปลัด

เทศบาลตำบลจอมทอง

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานสรุปสาระสำคัญการประชุมสภาท้องถิ่น ฉบับนี้เป็นการสรุปสาระสำคัญในการประชุมสภาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล โดยอ้างอิงระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ จัดทำโดยงานนิติการ ฝ่ายวิชาการและแผนงาน สำนักปลัด เทศบาลตำบลจอมทอง เพื่อใช้ประโยชน์แก่ผู้บริหารเทศบาลตำบลจอมทอง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลจอมทอง พนักงานเทศบาลผู้ปฏิบัติงานกิจการสภา และประชาชนผู้สนใจทั่วไป ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะอำนวยประโยชน์แก่การปฏิบัติราชการต่อไป

งานนิติการ ฝ่ายวิชาการและแผนงาน
สำนักปลัด เทศบาลตำบลจอมทอง
ผู้จัดทำ
๑ เมษายน ๒๕๖๔

สารบัญ

หน้า

๑. การประชุมสภาครั้งแรก	
๑.๑ กำหนดระยะเวลาการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก	๑
๑.๒ ผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราว	๒
๑.๓ สรุปขั้นตอนการเลือกประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว	๒
๒. การเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการสภาท้องถิ่น	๓
๓. การประชุมสภาท้องถิ่น	๕
๔. การเสนอญัตติ	๖
๕. งบประมาณ	๗
๖. การอภิปราย	๗
๗. การลงมติ	๗
๘. กระตุ้ถาม	๗
๙. คณะกรรมการสภาท้องถิ่น	๙
๑๐. การรักษาความสงบเรียบร้อย	๑๐
๑๑. การแถลงนโยบาย	๑๐
๑๒. บทเฉพาะกาล	๑๐
๑๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔	
๑๔. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒	

สรุปสาระสำคัญการประชุมสภาท้องถิ่น

การประชุมสภาท้องถิ่น เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง กำหนดให้ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบ และให้มีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เพื่อดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

เมื่อมีปัญหาโต้แย้งการปฏิบัติตามระเบียบ หรือกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบ ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัย และใช้บังคับไปพลางก่อน แล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นนำข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้ใช้บังคับได้เฉพาะในการประชุมคราวนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานพฤติการณ์ดังกล่าวต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณา สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้เสนอต่อนายอำเภอเพื่อพิจารณาวินิจฉัย คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้ใช้บังคับได้เฉพาะในการประชุมคราวนั้น และให้รายงานพฤติการณ์ดังกล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อเสนอปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณา

๑. การประชุมสภาครั้งแรก

๑.๑ กำหนดระยะเวลาการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก (ข้อ ๖)

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๖ กำหนดว่า ภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวนแล้ว กรณีเทศบาลผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นได้มาประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกภายในระยะเวลาที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ซึ่งตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบข้อ ๖ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดให้มีการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวนแล้ว

สิ่งที่ต้องทำในการประชุมสภาครั้งแรก คือ

๑. ปฏิญาณตนในที่ประชุม
๒. เลือกประธานสภาท้องถิ่น

๓. เลือกรองประธานสภาท้องถิ่น
๔. เลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น
๕. กำหนดสมัยประชุมสามัญของปีนั้น และกำหนดสมัยประชุมสามัญแรกของปีถัดไป

๑.๒ ผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราว

ตามระเบียบฯ ข้อ ๗ ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก กำหนดให้มีผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราว ดังนี้

๑.๒.๑ ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว

ให้สมาชิกสภาที่มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว แต่หากผู้มีคุณสมบัติตาม (๑) ไม่ยอมทำหน้าที่ให้ผู้มีอายุสูงสุดรองลงมาทำหน้าที่แทน และในกรณีที่มีสมาชิกสภาที่มีอายุสูงสุดเท่ากันมากกว่า ๑ คน ให้ใช้วิธีจับสลาก

๑) หน้าที่ประธานสภาชั่วคราว

๑) นำสมาชิกกล่าวคำปฏิญาณตน

๒) ดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น

๓) รายงานผลการเลือกตั้งประธานสภาท้องถิ่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่สภาลงมติ

๒) การพ้นจากตำแหน่งประธานสภาชั่วคราว

การพ้นจากตำแหน่งประธานสภาชั่วคราวนั้น กำหนดให้พ้นจากตำแหน่งในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาเทศบาล

๑.๒.๒ เลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราว

ให้ปลัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการสภาท้องถิ่นในครั้งนั้น

๑.๓ สรุปขั้นตอนปฏิบัติในการเลือกประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว ตามข้อ ๗ ของระเบียบ

กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเปิดประชุมสภาท้องถิ่นแล้วให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราว เชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมฯ เป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว (ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง)

๒. หากสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดไม่รับเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว ให้เชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดรองลงมาตามลำดับซึ่งอยู่ในที่ประชุมฯ เป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว (ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง)

๓. กรณีที่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุสูงสุดมากกว่า ๑ คน ให้ใช้วิธีจับสลาก (ข้อ ๗ วรรคสอง)
๔. วิธีการจับสลากเลือกประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว (ข้อ ๗ วรรคสาม)
๕. ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวทำหน้าที่ประธานที่ประชุม นำสมาชิกสภาท้องถิ่นปฎิญาณตน และดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น

๒. การเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการท้องถิ่น

สรุปขั้นตอนการเลือกประธานสภาท้องถิ่น ตามข้อ ๘ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. วิธีการเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง)
  - ๑.๑ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่ง ที่ตนเห็นว่าสมควรให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น
  - ๑.๒ การเสนอชื่อต้องมีสมาชิกสภาฯ รับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน โดยให้สมาชิกสภาฯ แต่ละคนมีสิทธิรับรองได้เพียงครั้งเดียว (สมาชิก ๑ คน เสนอได้ ๑ ชื่อ สมาชิกแต่ละคนเสนอได้ทุกคนไม่จำกัดจำนวน)
  - ๑.๓ วิธีการเสนอชื่อและการรับรอง ให้นำความในข้อ ๓๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม
๒. วิธีการลงคะแนน (ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง)
  - ๒.๑ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นลงคะแนนเลือกประธานสภาท้องถิ่น จากชื่อที่ได้รับการเสนอและรับรองแล้ว โดยวิธีเขียนชื่อตัวและชื่อสกุลของผู้ที่ถูกเสนอชื่อคนละ ๑ ชื่อ
  - ๒.๒ ให้ประธานที่ประชุมเชิญสมาชิกสภาฯ ไม่น้อยกว่า ๒ คน ช่วยตรวจนับคะแนน
  - ๒.๓ ตรวจนับคะแนนแล้ว ให้ประธานที่ประชุม ประกาศคะแนนต่อที่ประชุมสภาฯ
  - ๒.๔ ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น
  - ๒.๕ ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันหลายคนให้เลือกใหม่เฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด โดยใช้วิธีเดิม
  - ๒.๖ ถ้าผลการเลือกใหม่ปรากฏว่ายังมีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลากเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน
  - ๒.๗ วิธีการจับสลากให้ประธานที่ประชุมดำเนินการให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันตกลงกันเสียก่อนว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง หากตกลงกันไม่ได้ให้ประธานที่ประชุมจับสลากว่าผู้ใดจะเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง แล้วให้จัดทำบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกันตามจำนวนเท่ากับจำนวนผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน โดยเขียนข้อความว่า “ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น” เพียงบัตรเดียว นอกนั้นเขียนข้อความว่า “ไม่ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น”

๓. การแต่งตั้งและการเริ่มปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ ๙)

การเลือกประธานสภาท้องถิ่นในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณี ดำเนินการแต่งตั้งทันทีเมื่อการเลือกประธานสภาท้องถิ่นแล้วเสร็จ และให้ประธานสภาท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ประธานที่ประชุมสภาท้องถิ่นในครั้งต่อไป

๔. การพ้นจากตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว (ข้อ ๑๐ (๒))

สำหรับเทศบาล เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาเทศบาล

๕. การเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง)

๕.๑ เมื่อมีประธานสภาท้องถิ่นแล้ว ให้สภาท้องถิ่นเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น เลขานุการสภาท้องถิ่น

๕.๒ วิธีการเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง)

ให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๖. การเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น (ข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง) (ข้อ ๑๓)

๖.๑ วิธีการเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น ให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๖.๒ การเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นเลือกจากพนักงานหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้นคนหนึ่ง เป็นเลขานุการสภาท้องถิ่น ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อสภาท้องถิ่น (ข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง)

๖.๓ เมื่อสภาท้องถิ่นมีมติเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่นแล้ว ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราวพ้นจากตำแหน่ง

๖.๔ อำนาจหน้าที่ของเลขานุการสภาท้องถิ่น (ข้อ ๑๙ อนุ (๑) ถึง (๙))

๖.๕ ในการประชุมสภาท้องถิ่น ถ้าไม่มีเลขานุการสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้สภาท้องถิ่นเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นคนหนึ่ง เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภาท้องถิ่นเฉพาะในการประชุมคราวนั้น โดยนำความในข้อ ๑๓ ข้อ ๒๖ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การลงคะแนนเลือกให้กระทำโดยวิธียกมือ (ข้อ ๑๙ วรรคสอง)

๗. ในการเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือเลขานุการสภาท้องถิ่น ถ้ามีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเพียงตำแหน่งละหนึ่งคน ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก (ข้อ ๑๔)

๘. กรณีตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือเลขานุการสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งก่อนครบอายุของสภาท้องถิ่น (ข้อ ๑๕)

ให้สภาท้องถิ่นเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือเลขานุการสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณีแทนตำแหน่งที่ว่าง ดังนี้

(๑) กรณีประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นเลือกประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

(๒) กรณีเลขานุการสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างในการประชุมสภาท้องถิ่นที่มีขึ้นคราวแรกนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

(๓) ให้ประธานที่ประชุมในคราวประชุมสภาท้องถิ่นที่มีการเลือกประธานสภาท้องถิ่น และเป็นผู้ดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น รายงานผลการเลือกประธานสภาท้องถิ่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน ๗ วัน นับแต่วันเลือก และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งประธานสภาท้องถิ่นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการเลือกประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ ๑๕ วรรคสอง)

๙ อำนาจหน้าที่ประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ ๑๖)

๑๐. อำนาจหน้าที่รองประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ ๑๗)

๙. การกำหนดการประชุมสามัญประจำปีแต่ละสมัย (ข้อ ๑๑ (๒))

ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในที่ประชุมเกี่ยวกับการประชุมสามัญสามัญ ดังนี้

(๒) ให้สภาเทศบาลกำหนดว่าการประชุมสามัญสามัญประจำปีแต่ละสมัย ในปีนั้นจะเริ่มเมื่อใด แต่ละสมัยในปีนั้นมีกำหนดกี่วัน กับให้กำหนดวันเริ่มประชุมสามัญประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไป และมีกำหนดกี่วัน

การกำหนดสมัยประชุมและวันประชุมให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนด (ข้อ ๑๑ วรรคสอง)

๗. การรายงานผลการเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ ๑๑ วรรคสาม)

ให้ประธานสภาท้องถิ่นรายงานผลการเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือก

๓. การประชุมสภาท้องถิ่น หมวด ๒ ข้อ ๒๐ ถึง ข้อ ๓๖

๓.๑ ประเภทของการประชุมสภาท้องถิ่น (ข้อ ๒๐)

๓.๒ การกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปี (ข้อ ๒๑)

- ๓.๓ การเรียกประชุมสภาท้องถิ่น (ข้อ ๒๒)
- ๓.๔ การนัดประชุมในระหว่างสมัยประชุม (ข้อ ๒๓)
- ๓.๕ การส่งระเบียบวาระการประชุม (ข้อ ๒๔)
- ๓.๖ การตรวจสอบองค์ประชุม การลงชื่อเข้าประชุม การเลื่อนการประชุม (ข้อ ๒๕)
- ๓.๗ กรณีไม่มีประธานสภาท้องถิ่น และรองประธานสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่ในที่ประชุม หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ (ข้อ ๒๖ วรรคหนึ่ง)
- ๓.๘ กรณีประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่น ไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ (ข้อ ๒๖ วรรคสอง)
- ๓.๙ การจัดระเบียบวาระการประชุม (ข้อ ๒๗)
- ๓.๑๐ การดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ (ข้อ ๒๘)
- ๓.๑๑ การสั่งปิดประชุมของประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ ๒๙)
- ๓.๑๒ การสั่งหยุดพักการประชุมสภาท้องถิ่นชั่วคราว (ข้อ ๓๐)
- ๓.๑๓ การประชุมลับ (ข้อ ๓๑)
- ๓.๑๔ การประชุมสภาท้องถิ่นเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับความประพฤติของสมาชิกสภาท้องถิ่น (ข้อ ๓๒)
- ๓.๑๕ รายงานการประชุมสภาท้องถิ่น (ข้อ ๓๓ – ข้อ ๓๕)
- ๓.๑๖ การเปิดสมัยประชุมวิสามัญ (ข้อ ๓๖)

๔. การเสนอญัตติ

- ๔.๑ ญัตติมี ๒ ประเภท (ข้อ ๓๗) คือ
  - ๑) ญัตติเกี่ยวกับกิจการสภาท้องถิ่น และ
  - ๒) ญัตติร่างข้อบัญญัติ
- ๔.๒ การเสนอญัตติ (ข้อ ๓๘ – ข้อ ๓๙)
- ๔.๓ การบรรจุญัตติของประธานสภา (ข้อ ๔๐)
- ๔.๔ ข้อห้ามในการเสนอญัตติ (ข้อ ๔๑ – ข้อ ๔๒)
- ๔.๕ ร่างข้อบัญญัติ (ข้อ ๔๓)
- ๔.๕ ร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน (ข้อ ๔๔)
- ๔.๖ การพิจารณาร่างข้อบัญญัติ (ข้อ ๔๕) (ข้อ ๔๗)
- ๔.๗ คำอนุมัติหรือไม่อนุมัติร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราว (ข้อ ๔๖)
- ๔.๘ กรณีสภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณ (ข้อ ๔๘) (ข้อ ๕๓)
- ๔.๙ ญัตติร่างข้อบัญญัติที่สภาท้องถิ่นลงมติรับหลักการแล้ว (ข้อ ๔๙ – ข้อ ๕๒)
- ๔.๑๐ ญัตติขอให้สภาท้องถิ่นมีมติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง (ข้อ ๕๔)
- ๔.๑๑ การขอถอนญัตติหรือคำแปรญัตติ (ข้อ ๕๕ – ข้อ ๕๖)
- ๔.๑๒ การตกไปของญัตติกรณีสภาท้องถิ่นครบวาระหรือมีการยุบสภาท้องถิ่น (ข้อ ๕๗)

๕. งบประมาณ

- ๕.๑ ญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณ (ข้อ ๕๘)
- ๕.๒ การแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณ (ข้อ ๕๙)
- ๕.๓ ข้อห้ามการแปรญัตติ (ข้อ ๖๐ – ข้อ ๖๑)
- ๕.๔ การเสนอญัตติขอให้ปิดอภิปรายเพื่อลงมติ (ข้อ ๖๒)

๖. การอภิปราย

- ๖.๑ การกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมสภา (ข้อ ๖๓)
- ๖.๒ การปิดอภิปราย (ข้อ ๖๕)
- ๖.๓ การเตือนให้สมาชิกสภาท้องถิ่นให้รักษาระเบียบการประชุมของประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ ๖๖)
- ๖.๔ หลักเกณฑ์การอภิปราย (ข้อ ๖๗ – ข้อ ๗๒)

๗. การลงมติ

- ๗.๑ การออกเสียงลงคะแนนเพื่อลงมติ (ข้อ ๗๓)
- ๗.๒ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย (ข้อ ๗๔)
- ๗.๓ การเสนอญัตติขอให้ออกเสียงลงคะแนนลับ (ข้อ ๗๕)
- ๗.๔ การตรวจสอบองค์ประชุมก่อนลงมติ (ข้อ ๗๖)
- ๗.๕ สิทธิในการออกเสียงลงคะแนน (ข้อ ๗๗)
- ๗.๖ ลำดับการลงมติ (ข้อ ๗๘)
- ๗.๗ การแยกประเด็นออกให้ลงมติเป็นตอน ๆ (ข้อ ๗๙)
- ๗.๘ การสอบถามความเห็นที่ประชุมในเรื่องที่เสนอของประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ ๘๐)
- ๗.๙ หลักเกณฑ์การลงคะแนนเสียง (ข้อ ๘๒)
- ๗.๑๐ การปฏิบัติเมื่อการนับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว (ข้อ ๘๑)
- ๗.๑๑ การลงมติกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นถูกกล่าวหาว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย (ข้อ ๘๓)
- ๗.๑๒ การนับคะแนนเสียง (ข้อ ๘๔ – ข้อ ๘๖)

๘. กระทำถาม (หมวด ๗ ข้อ ๘๗ ถึง ข้อ ๑๐๒)

๘.๑ ความหมายและประเภทกระทำ

กระทำถาม คือ คำถามซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งขึ้นเพื่อสอบถามผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น

กระทู้ถามมี ๒ ประเภท คือ

- ๑) กระทู้ถามทั่วไป
- ๒) กระทู้ถามด่วน

๘.๒ หลักเกณฑ์การตั้งกระทู้ถาม

- ๑) แต่ละกระทู้ที่ผู้ตั้งและซักถามได้เพียงคนเดียว
- ๒) ในการประชุมครั้งหนึ่ง คนหนึ่งตั้งได้ ๑ กระทู้ ยกเว้นประธานสภาท้องถิ่นอนุญาต
- ๓) ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ๘ ประการ ดังนี้
  - (๑) มีความเชิงประชด เสียดสี หรือแก้งกล่าวใส่ร้าย
  - (๒) เคลือบคลุม หรือเข้าใจยาก
  - (๓) ในเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือได้ชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ หรือที่ตกไป
  - (๔) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน
  - (๕) เพื่อให้ออกความเห็น
  - (๖) ในปัญหาข้อกฎหมาย
  - (๗) ในเรื่องไม่เป็นสาระสำคัญ
  - (๘) เพื่อทราบกิจการส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ราชการ
- ๔) ทำเป็นหนังสือ (แนบท้ายระเบียบ) และยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น เพื่อเสนอ
ล่วงหน้า และให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งกระทู้ให้ผู้บริหารเตรียมตอบ พร้อมบรรจุเข้าระเบียบ
วาระภายใน ๗ วัน นับแต่ส่งกระทู้ให้ผู้บริหารท้องถิ่น

๘.๓ กระทู้ถามด่วน

- ๑) กระทู้ถามด่วนต้องเป็นเรื่องเกี่ยวประโยชน์สำคัญหรือเหตุฉุกเฉินจำเป็นเร่งด่วน
กระทบประชาชนอย่างร้ายแรงที่จะต้องรีบชี้แจง และดำเนินการโดยทันที
- ๒) ประธานสภาท้องถิ่นต้องรีบส่งให้ผู้บริหารเตรียมตอบ พร้อมกับกำหนดเวลาตาม
ความสำคัญและความสนใจของประชาชน
- ๓) ประธานสภาท้องถิ่นต้องอนุญาตให้ถามกระทู้ถามด่วนก่อน (ตามลำดับ)
- ๔) เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ซักถามได้อีก ๓ ครั้ง

๘.๔ การสิ้นสุดของกระทู้ถาม

- ๑) การถอนกระทู้ถาม
  - (๑) ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนเมื่อใดก็ได้และห้ามผู้นั้นยื่นกระทู้ถามในเรื่องนั้นอีก
  - (๒) ผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถาม/ไม่อยู่เมื่อถึงระเบียบวาระให้ถือว่าถอนกระทู้ถามนั้น

๒) กระทุ้งถามตกไป เมื่อสมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทุ้งถามสิ้นสุดลง ให้ถือว่ากระทุ้งถามตกไป

๘.๕ การตอบกระทุ้งถาม

๑) ผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของทางราชการ โดยต้องให้สภาท้องถิ่นทราบภายใน ๗ วัน

๒) ผู้บริหารท้องถิ่นขอเลื่อนการตอบได้ และขอให้ที่ประชุมโดยต้องชี้แจงเหตุผล พร้อมกำหนดเวลาที่จะตอบ หากนานเกินไป (สภาท้องถิ่นมีสิทธิกำหนดเวลาให้ตอบได้)

๘.๖ กระทุ้งที่ยังไม่ตอบระงับไป

๑) ครบวาระสภาท้องถิ่น

๒) ยุบสภาท้องถิ่น

๓) ปิดสมัยประชุม

๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

๙. คณะกรรมการสภาท้องถิ่น (หมวด ๘ ข้อ ๑๐๓ ถึง ข้อ ๑๑๖)

คณะกรรมการสภาท้องถิ่นมี ๒ ประเภท คือ

๑) คณะกรรมการสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่น มีจำนวน ๓ - ๗ คน

๒) คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น มีจำนวน ๓ - ๗ คน

การตั้งคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาล นายกเทศมนตรีมีสิทธิเสนอชื่อผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้สภาเทศบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการวิสามัญได้ไม่เกิน ๑ ใน ๔ ของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด

๙.๑ หน้าที่ของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการสภาท้องถิ่น มีหน้าที่กระทำการหรือพิจารณาสอบสวนเรื่องใดๆ อันอยู่ในกิจการของสภาท้องถิ่น แล้วรายงานต่อสภาท้องถิ่น สภาท้องถิ่นอาจแต่งตั้ง

คณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณากิจการของสภาท้องถิ่นเป็นกรณีพิเศษ

คณะกรรมการสภาท้องถิ่นสามารถตั้งคณะอนุกรรมการสภาท้องถิ่นได้ตามสมควร

๙.๒ การเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

๑) การเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นก็ได้

๒) ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน ส่วนกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

๓) การเสนอซื้อให้เสนอได้โดยไม่จำกัดจำนวน เว้นแต่ที่ประชุมมีมติเป็นอย่างอื่น
๔) สภาท้องถิ่นมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นคณะกรรมการสภาท้องถิ่นชุดต่าง ๆ ตามความจำเป็นแก่กิจการในหน้าที่ของสภาท้องถิ่น ดังนี้

- (๑) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม
- (๒) คณะกรรมการแปรรูปตราข้อบัญญัติ
- (๓) คณะกรรมการอื่น ๆ ตามที่สภาท้องถิ่นเห็นสมควร

๙.๓ การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการสภาท้องถิ่นจะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- ๑) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาท้องถิ่น
- ๒) ตาย
- ๓) สมาชิกสภาของสมาชิกสภาท้องถิ่นของผู้ขึ้นสิ้นสุดลง
- ๔) เลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่นขึ้นใหม่ หรืองานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลง
- ๕) สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากหน้าที่

๑๐. การรักษาความสงบเรียบร้อย (หมวด ๙ ข้อ ๑๑๗ ถึง ข้อ ๑๒๒)

๑๑. การแถลงนโยบาย

- ๑๑.๑ การขอแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นของผู้บริหารท้องถิ่น (ข้อ ๑๒๓)
- ๑๑.๒ การซักถามและการอภิปรายของสมาชิกสภาท้องถิ่น (ข้อ ๑๒๔)
- ๑๑.๓ สิทธิอภิปรายตอบข้อซักถามหรือข้อคัดค้านของผู้บริหารท้องถิ่น (ข้อ ๑๒๕)
- ๑๑.๔ หลักเกณฑ์การอภิปราย (ข้อ ๑๒๖)

๑๒. บทเฉพาะกาล (ข้อ ๑๒๗ – ข้อ ๑๓๒)